

УДК: 65.012.32:004.421.6(477):004.94+004.738

Стасишена Іванна Володимирівна

(наук. керівник – канд. екон. наук Прігунов О. В.)

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

СУЧАСНИЙ СТАН ВИКОРИСТАННЯ SAP ERP В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Вступ. Усе більша конкуренція та необхідність швидкого реагування на різноманітні запити клієнтів в умовах ринкової економіки визначають потребу українських підприємств в ефективних інформаційних системах управління. Особливого значення набуває впровадження та використання передових ERP-рішень, зокрема системи SAP, яка є одним зі світових лідерів у сфері інтегрованих систем управління бізнесом. Проте впровадження та ефективне застосування SAP ERP в Україні стикається з низкою технологічних, організаційних та фінансових бар'єрів, що потребує ґрунтовного вивчення поточного стану, аналізу основних тенденцій розвитку та визначення перспектив використання цього рішення вітчизняними підприємствами.

Мета дослідження – визначити сучасний стан використання SAP ERP в Україні, ключові тенденції та перспективи впровадження передових ERP-рішень вітчизняними підприємствами.

Аналіз наукових досліджень та публікацій. Аналіз наукових публікацій, присвячених проблемам впровадження і використання ERP-систем на підприємствах в Україні, свідчить, що питання застосування SAP ERP є достатньо широко висвітлено в наукових працях як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Українські науковці, як-от В. Ф. Гамалій, О. А. Журан, І. В. Кальницька, Д. В. Карпова, П. І. Безус, Т. В. Костенко, Н. Р. Полуктова, В. М. Лисак та інші, приділяли значну увагу вивченню технічних аспектів впровадження ERP-систем, включно з SAP, на вітчизняних підприємствах. Водночас питання економічної ефективності застосування таких систем, визначення їх переваг і недоліків, а також аналіз сучасних тенденцій та перспектив розвитку ERP-рішень, зокрема SAP ERP, в Україні досліджені недостатньо. Це зумовлює необхідність поглибленого вивчення проблематики впровадження та використання SAP ERP на українських підприємствах, виявлення ключових трендів, оцінки бар'єрів та перспектив розвитку сучасних інтегрованих систем управління бізнесом в умовах динамічного ринкового середовища.

Виклад основного матеріалу. ERP-системою називають програмне забезпечення, що поєднує та автоматизує різні функціональні складники підприємства і, по суті, є втіленням його цифрового відображення. Вона інтегрує та синхронізує ключові аспекти бізнесу, гармонійно керує всіма процесами: виробництво, закупівлі, фінанси, продаж та управління людськими ресурсами. Надає чітке уявлення про всі аспекти бізнесу в реальному часі і допомагає приймати обґрунтовані рішення на основі об'єктивних даних [1].

Важливо пам'ятати, що ERP-системи зазвичай є спеціалізованими. Їх впровадження має враховувати галузеву специфіку та інші особливості діяльності. На рис. 1 наведено основних замовників ERP-систем у 2021 році.

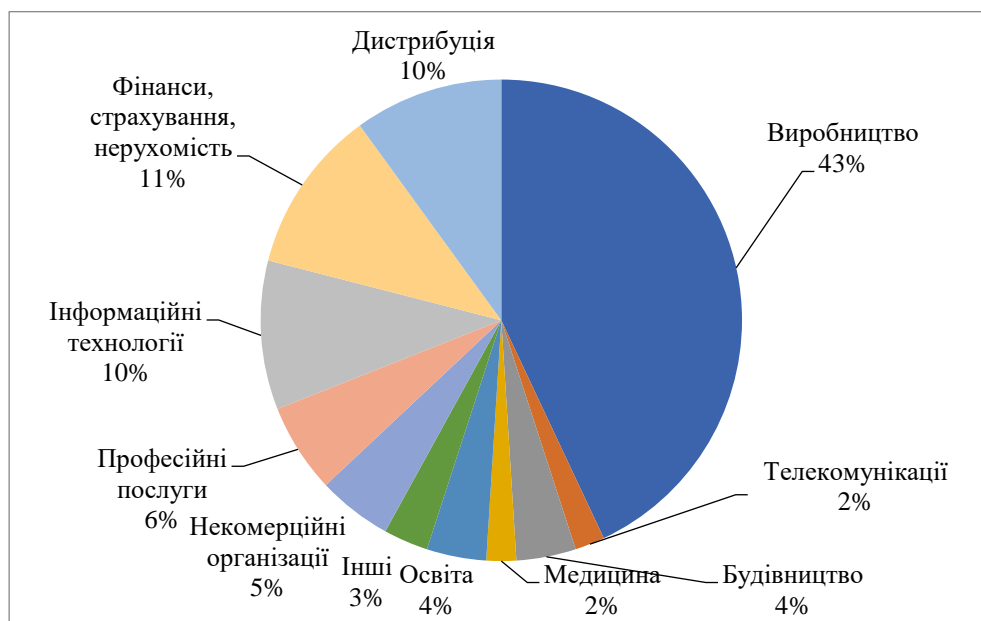

Рисунок 1 – Галузевий розподіл проєктів ERP-систем у 2021 році [2]

У сферах телекомунікацій, охорони здоров'я та освіти впровадження ERP-систем спостерігається нечасто, порівняно з іншими галузями. Перед впровадженням важливо провести ретельний аналіз специфіки діяльності підприємства, який охоплює дослідження організаційної структури, бізнес-процесів, потоків інформації та інформаційних потреб користувачів. Глибокий розбір цих аспектів дає змогу визначити оптимальні шляхи впровадження системи, її налаштування та інтеграції з наявними процесами. Такий підхід забезпечує більшу ефективність і успішність проєкту, зменшує ризики та максимізує вигоди від використання ERP-системи в організації.

ERP-системи, на відміну від інших управлінських інформаційних систем, володіють ширшим спектром можливостей, зокрема оптимізацією та інтеграцією всіх підрозділів і їх функцій у єдиній системі, мінімізацією складських запасів, оптимізацією виробничого циклу, прискоренням опрацювання замовлень, зниженням обсягів витрат та підвищенням рентабельності. Ключовими характеристиками сучасних ERP-систем є інтегрованість даних та процесів підприємства, модульність, масштабованість і гнучкість, що дає змогу адаптувати такі рішення під специфічні потреби підприємств різного масштабу та сфери діяльності [3].

В Україні спостерігається високий рівень популярності програмного забезпечення для планування ресурсів підприємства (ERP), серед лідерів ринку – SAP, Microsoft Dynamics та 1С: ERP. Приймаючи рішення про впровадження ERP-системи, керівники українських підприємств прагнуть підвищити ефективність бізнесу, інвестиційну привабливість та конкурентоспроможність, забезпечити подальший розвиток та скоротити витрати, а також поліпшити рівень обслуговування клієнтів. Отже, одним із ключових трендів є зростання популярності хмарних ERP-рішень. Українські компанії все частіше обирають SaaS-моделі впровадження ERP-систем, зокрема хмарну версію SAP S/4HANA Cloud. Це дає змогу отримати доступ до сучасних функціональних можливостей без значних початкових капітальних витрат та складних процесів впровадження.

Іншим важливим трендом є посилення інтеграції ERP-систем з іншими управлінськими та спеціалізованими застосунками. Підприємства прагнуть створювати єдине інформаційне середовище, де ERP виступає ключовим елементом, який забезпечує синхронізацію даних та уніфікацію бізнес-процесів. Особливої актуальності набуває інтеграція ERP, зокрема SAP, із CRM, BI, MES та іншими системами.

Спостерігається також тенденція до поглиблення аналітичних можливостей ERP-рішень. Українські компанії дедалі більше використовують вбудовані інструменти бізнес-аналітики, машинного навчання та предикативної аналітики для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на основі даних.

Ще одним трендом є зростання уваги до мобільності та доступності ERP-систем. Впровадження мобільних застосунків та розширення можливостей віддаленого доступу до ERP-функціоналу, зокрема SAP Fiori, дає змогу підвищити ефективність роботи співробітників.

Загалом ринок ERP-систем в Україні характеризується стійким попитом та орієнтацією на впровадження передових рішень, як-от SAP, що відповідають сучасним вимогам цифровізації [4] та забезпечують високу ефективність управління бізнесом [5].

Потенційні переваги впровадження SAP ERP в Україні включають: інтеграцію та уніфікацію всіх бізнес-процесів у єдиній системі, що підвищує прозорість і ефективність управління; підвищення точності планування, контролю та аналізу діяльності завдяки потужним аналітичним інструментам SAP; автоматизацію рутинних операцій та скорочення витрат на управління; поліпшення взаємодії з клієнтами та постачальниками завдяки покращеній комунікації та координації; можливість масштабування системи відповідно до потреб бізнесу, що забезпечує гнучкість.

Водночас українські компанії під час впровадження SAP ERP можуть стикатися з низкою бар'єрів та ризиків: значні початкові витрати на впровадження, інтеграція та налаштування системи під потреби конкретного підприємства; нестача кваліфікованих IT-фахівців, здатних ефективно впроваджувати та підтримувати SAP ERP; складність і тривалість процесу впровадження, що потребує залучення зовнішніх консультантів; опір змінам та складнощі адаптації персоналу до нових бізнес-процесів; залежність від постачальника рішення, що може призвести до блокування доступу або зростання вартості обслуговування [6]. Отже, незважаючи на значні потенційні вигоди, українським компаніям варто ретельно оцінити власні ресурси, компетенції та готовність до трансформацій у разі впровадження складних інтегрованих ERP-рішень, як-от SAP, з метою мінімізації ризиків та максимізації ефективності інвестицій.

Перспективи SAP ERP в Україні є доволі позитивними. Усе більший попит на передові ERP-рішення, прагнення вітчизняних компаній до оптимізації та інтеграції бізнес-процесів, а також тенденції до впровадження хмарних технологій та поглиблення аналітичних можливостей систем управління сприяють розширенню застосування SAP ERP в Україні. Успішні кейси впровадження ERP-системи на підприємствах різних галузей, наявність кваліфікованих експертів та

підтримка постачальника рішення формують міцний фундамент для подальшого зростання ринку SAP ERP в Україні в середньо- та довгостроковій перспективі.

Висновки. Аналіз сучасного стану використання SAP ERP в Україні показав, що попри наявність певних бар'єрів та ризиків, пов'язаних зі значними початковими інвестиціями, нестачею кваліфікованих кадрів та складністю впровадження, ця ERP-система залишається одним із лідерів українського ринку. Ключовими трендами розвитку є зростання популярності хмарних рішень SAP, поглиблення інтеграції з іншими корпоративними системами, посилення аналітичних можливостей та підвищення мобільності доступу до функціоналу. Для підвищення ефективності впровадження та використання SAP ERP на вітчизняних підприємствах важливо чітко визначати цілі, формувати комплексні команди впровадження, забезпечувати навчання персоналу, проводити постійний моніторинг і залучати досвідчених зовнішніх експертів. Загалом, впровадження SAP ERP відкриває для українських компаній значні можливості щодо підвищення ефективності, гнучкості та конкурентоспроможності бізнесу в умовах цифрової трансформації.

Список використаних джерел

1. Osadcha O. O., Pavelko O. V. Розвиток обліково-аналітичної системи в умовах цифровізації економіки України. *Bulletin National University of Water and Environmental Engineering*. 2021. Vol. 2, № 94. P. 162–174. DOI: 10.31713/ve2202115.
2. ERP Software Consulting Services – Business Management Consulting. *Panorama Consulting Group*. URL: <https://www.panorama-consulting.com/>
3. Матюха М. М. Організація внутрішніх і зовнішніх інформаційних потоків в автоматизованих системах обліку. *Розвиток системи обліку, аналізу, та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація*: тези доповідей учасників ІХ Міжнародної наукової конференції (м. Київ, 2011 р.). Київ: Бізнес Медіа Консалтинг, 2011. С. 97–99. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/3188>
4. Анісімова О. М., Лукаш Г. П. Формування системи документно-інформаційного забезпечення в умовах цифрових комунікацій. *Прикладні аспекти сучасних міждисциплінарних досліджень*: матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції (м. Вінниця, 24 листопада 2023 р.). Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 2023. С. 9–11.
5. Шипунова О. В. Перспективи застосування ERP-систем в Україні. *Проблеми, сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту*: зб. тез за матер. І Міжнародної науково-практичної конф. (11–13 травня 2012 р., Севастопіль–Житомир). Житомир: ЖДГУ, 2012. С. 302–304. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/63172>
6. An Overview to SAP® ERP Financials. *SAP ERP Financials*. 2019. P. 1–8. DOI: 10.1515/9781936420896-002.

Анотація. У роботі досліджується сучасний стан використання SAP ERP в Україні, визначаються ключові тренди впровадження та перспективи застосування передових ERP-рішень українськими підприємствами в умовах динамічного ринкового середовища.

Ключові слова: SAP ERP, інформаційні системи, впровадження, сучасний стан.

